

Monumentnummer*: 387988

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 20 september 1990
Kadaster deel/nr 82739/99

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Workum		Súdwest-Fryslân		Fryslân			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Séburch	5			8711 EE	Workum		
Séburch	7			8711 EE	Workum		
Kadastrale gemeente*		Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel	
Workum		A				4829	

Omschrijving**

SCHEEPSTIMMERWERF "De Hoop", v/h Evert Zwolsman. Belangrijk onder aan de dijk en direct naast de oorspronkelijke 17e-eeuwse schutsluis van Workum gelegen, in aanleg vermoedelijk midden 18e-eeuws, doch in de loop van de 19e eeuw vernieuwd en in de jaren 1976-1977 gerestaureerd werfcomplex, bestaande uit woonhuis, timmer- annex pikloods (hellingschuur) en timmerwerf met dubbele sleepelling. Op de werf zijn gedurende meer dan twee eeuwen houten en (later) ijzeren (vissers)schepen gebouwd en gerepareerd, daaronder boeiers, blazen, schokkers, aken, tjalken en skutsjes. Sedert de restauratie is het complex in gebruik als reparatie- en nieuwbouwwerf voor historische schepen. De timmerschuur zou de oudste nog bestaande van West-Europa zijn.

Het eerste helft 19e-eeuwse woonhuis - oorspronkelijk met schippersverblijf op de verdieping - telt twee bouwlagen op rechthoekige grondslag, is gedeeltelijk onderkelderd en wordt gedekt door een met rode pannen belegd schilddak met twee topschoorstenen met borden; goot op houten klosjes; de begane grond is opgetrokken uit baksteen met blokbeploistering, de verdieping is met hout bekleed; de gevel aan dijkzijde heeft beganegronds een 9-ruitsschuifraam met persiennes; die aan werfzijde beganegronds een deur met panelen en bovenlicht, aan weerszijden waarvan een 9-ruitsschuifraam respectievelijk een 16-ruitsschuifraam; de verdieping heeft drie 6-ruitsschuiframen; de linkerzijgevel heeft beganegronds twee 9-ruitsschuiframen met persiennes; de verdieping een klein 4-ruitsschuifraam; de zijgevel beganegronds heeft twee kleine 9-ruitsschuiframen en aangebouwd houten portaal. De woonkamer heeft nog een eenvoudige, maar verzorgde 19e-eeuwse bedsteden/kastenwand.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De in aanleg oudere, doch in de loop van de 19e eeuw enkele malen verbouwde (ca. 1810 en 1835) grote houten timmerloods (of hellingschuur) heeft tengevolge van een knik in de dijk een niet geheel rechthoekige plattegrond, rust op een plint met steunbeertjes van gele friese steen en wordt gedekt door een met rode pannen belegd driezijdig schilddak met windveren; de spijkergaten in het gebintwerk herinneren nog aan de specifieke wijze waarop indertijd kofschepen werden gebouwd; de vloer is van leem; het voorschot aan de waterkant bevat nog het ten behoeve van de te waterlating van grote schepen geheel uitneembare systeem van balken, stijlen en deuren; de zijgevels hebben schuifluiken, waarvan enkele bij de restauratie ten behoeve van een betere lichtinval zijn vervangen door ramen met 12-ruitsverdeling. De veel kleinere aangebouwde pikloods - die tot omstreeks 1835 in gebruik was als schippersverblijf - heeft tengevolge van de knik in de dijk eveneens geen geheel rechthoekige plattegrond, rust eveneens op een lage plint van gele friese steen en wordt ook gedekt door een relatief steil opgaand met rode pannen belegd driezijdig schilddak met houten schoorsteen; de vrij liggende linkerzijgevel heeft 12-ruits schuif- en 9-ruitsramen.

De bij gelegenheid van de restauratie grotendeels vernieuwde timmerwerf met sleephelling (de oorspronkelijke kanthelling werd omstreeks 1835 vervangen door een sleephelling), omvat de sleepwalconstructie met bok en spil.

Belangrijk aan de schutsluis van Workum gelegen scheepswerfcomplex (XVIII-XIX; gerestaureerd 1976-1977), omvattende een woonhuis, een nagenoeg unieke timmer- annex pikloods en een timmerwerf met sleephelling, van algemeen architectuur-, cultuur- en industrieel-archeologisch belang wegens:

- de ouderdom en ontwikkelingsgeschiedenis van het complex;
- de mate van compleetheid en de architectonische en industrieel-archeologische kwaliteiten van de samenstellende onderdelen;
- de uniciteit van type en omvang van de timmer- annex pikloods;
- de aanwezigheid van een dubbele sleephelling met toebehoren;
- de plaats die het complex inneemt binnen de geschiedenis van de Friese, en meer in het bijzonder binnen die van de eeuwenoude scheepsbouw van Workum, en de dientengevolge sterke historische verwevenheid met de economische geschiedenis van de stad;
- de in functionele zin kenmerkende ligging aan de schutsluis;
- de - ook in toeristisch-recreatieve zin - belangrijke ligging aan de westzijde van Workum.

Hoofdcategorie

Weg- en waterbouwkundige werken

Subcategorie

Waterweg, werf en haven

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument